

- ကန်သင်းများကို ခိုင်ခန့်အောင်ပြုလုပ်ပြီး ကြွက်တွင်းများ မရှိစေရန် ဂရုစိုက်ပါ။
- ဆား ပေါက်မြေတွင် ရေသွင်းရေထုတ်ကို မကြာခဏ ပြုလုပ်၍ ဆား၊ ဆပ်ပြာပေါက်မြေတွင် ရေနည်းနည်းနှင့် အကြိမ် များများ ရေပေးသွင်းပါ။
- မြေအောက်ရေနှင့် နီးသော၊ မြေအောက်ရေ၏အရည်အသွေးကြောင့် ဆားပေါက်သောမြေ ဖြစ်ပါက မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ မြေအောက်ရေ မရောက်နိုင်သည့်အထိ ရေထုတ်မြောင်းကို ကောင်းစွာ ပြုလုပ်ပါ။
- မရိတ်မီ ၂ ပတ်အလိုတွင် ရေဖောက်ထုတ်ပါ။

၇။ ပေါင်းမြက်ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း

- မြေကိုပေါင်း ကင်းစင်အောင် ထယ်ထိုးထွန်ယက်ပါ။ ပထမအကြိမ်နှင့် ဒုတိယအကြိမ် မြေပြင်ချိန်အတွင်း ပေါင်းမြက်များ စုံလင်အောင် ပေါက်ပါစေ။ မြေ ကို ၇-၁၀ ရက် ခြား၍ ထယ်ထိုးထွန်မွေပါ။
- ရွှေပြောင်းမစိုက်မီ သမန်းပြင်ပြီး မြက်ခေါင်းကောက်ပါ။
- စပါးပင်သက်တမ်းအစောပိုင်းတွင် စိုက်ကွင်းအတွင်း ရေထားရှိခြင်းနှင့် ကောက်ကွက်စိပ်စိပ်စိုက်ခြင်းသည် ပေါင်းပင်ကျရောက်မှုကို သက်သာစေပါသည်။
- အတန်းလိုက်စိုက်ပါက ရေထုတ်ပြီး သမန်းနီး ကိရိယာဖြင့် ကြားပေါင်းလိုက်ပါ။
- ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် လက်ပေါင်းလိုက်ခြင်းကို စပါးစိုက်ပြီး ၃၀ - ၄၅ ရက် မတိုင်မီ အပြီးဆောင်ရွက်ပါ။
- တိုက်ရိုက်အစေ့ရစနစ်ကို အသုံးပြုပြီး ပေါင်းမြက်ဆိုးရွားစွာ ကျရောက် ကျရောက်လေ့ရှိပါက ကျရောက်သော ပေါင်းအမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ မှတ်ပုံတင်ထားသော ပေါင်းသတ်ဆေးကို ဆေးညွှန်းတွင် ပါဝင်သော ညွှန်ကြားချက်များနှင့် ထောက်ခံနှုန်းထားအတိုင်း စနစ်တကျအသုံးပြုပါ။
- ဥပမာ၊ အဓိကကျရောက်သော ပေါင်းအမျိုးအစားသည် မြက်နှင့် မြက်မှန်ညှင်းမျိုးရင်းများဖြစ်ပါက အောက်ဖော်ပြပါ ပေါင်းသတ်ဆေးတို့ကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ပေါင်းသတ်ဆေးအမည်	တစ်ဧကအတွက် ဆေးနှုန်းထား (g a.i./ac)	အသုံးပြုရမည့်အချိန်
ပေါင်းပင်မပေါက်မီ အသုံးပြုရသော ပေါင်းသတ်ဆေး Pretilachlor	၁၅၀ ml EC a.i.	စပါးစိုက်ပြီး ၃ ရက် အကြာ
ပေါင်းပင်မပေါက်မီ အသုံးပြုရသော ပေါင်းသတ်ဆေး Bensulfuron-methyl+ Acetochlor	88 g WP a.i.	စပါးစိုက်ပြီး ၇ - ၁၂ ရက် အကြာ
ပေါင်းပင်ပေါက်ပြီးမှ အသုံးပြုရသော ပေါင်းသတ်ဆေး Bispyribic-sodium	၈ ml SL a.i.	စပါးစိုက်ပြီး ၇ - ၁၂ ရက် အကြာ

၈။ ပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း

- ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှု ရှိ၊ မရှိကို အမြဲမပြတ် ကွင်းဆင်း၊ ကင်းထောက်၊ စစ်ဆေးပြီး ပိုးသတ်ဆေးကို လိုအပ်မှသာ အသုံးပြုပါ။
- စပါးပင်ဖြစ်ထွန်းမှုအစောပိုင်းကာလ (၃၀-၄၀) ရက်အတွင်း ပိုးမွှားကျရောက်မှုကြောင့် အရွက်များ ပျက်စီးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက စပါးပင်မှအစားထိုး ပြန်လည်ရှင်သန်နိုင်ပါသည်။
- ပိုးမွှားရောဂါများ ရှင်သန်ခိုအောင်းရာနေရာဖြစ်သော ပေါင်းပင်များနှင့် ပင်ကြွင်း၊ ပင်ကျန်များကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပါ။
- ကြွက်ကြောင့် သီးနှံလေလွင့်ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေရန်
 - (က) ပတ်ဝန်းကျင်သီးနှံခင်းများနှင့် စိုက်ချိန်/ရိတ်ချိန်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ပါ။
 - (ခ) စိုက်ခင်းနှင့် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပေါင်းမြက် ကင်းစင်အောင်ရှင်းလင်းပါ။

- (ဂ) ကြွက်ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို သားမပေါက်ခင် အချိန်တွင် လက်ဦးမှု ရယူနှိမ်နင်းနိုင်ရန်အတွက် စိုက်ချိန်တွင် တစ်ကြိမ် သီးနှံမပေါ်ခင်တွင် တစ်ကြိမ် မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (ဃ) ကြွက်ထောင်ချောက်ထောင်ခြင်း၊ ကြွက်ကျင်းများ တူးဖော်၍ ကြွက်ဖမ်းခြင်း၊ ကြွက်များအား လူအင်အားဖြင့် ခြောက်လှန့်ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ကြွက်ကာပစ္စည်းများအသုံးပြုခြင်း၊ ထောင်ချောက်သီးနှံဖြင့် ကြွက်ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း (Trap Barrier System)၊ ကြွက်တို့၏ သားရဲကောင်များ မွေးမြူခြင်း၊ ကြွက်မှဆိုးများ၏ အကူအညီ ရယူ၍ ကြွက်ဖမ်းခြင်း၊ ကြွက်ဆေးချခြင်းလုပ်ငန်းများကို လူထု လှုပ်ရှားမှုအသွင်ဖြင့် တစ်ကွင်းတစ်ဆက်တည်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- ၉။ ရိတ်သိမ်းချိန်နှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းစနစ်များ
 - မောင်းညှိချိန် (စပါးအနှံ၏ ၈၀-၈၅ % ရင့်မှည့်ချိန်) တွင် ရိတ်သိမ်းပြီး ချက်ချင်းခြွေလေ့ပါ။
 - ၂ - ၃ ရက် နေဖြင့် အခြောက်လှန်းပါ။ လိုအပ်ပါက အခြောက်ခံ ကိရိယာ အသုံးပြုပြီး အပူချိန်ကို ၄၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ခန့်ထား၍ အခြောက်ခံပါ။
 - ကွန်ကရစ်တလင်း (သို့) မိုးကာခင်းတွင် နေလှန်းပါက အထူ ၂ လက်မထက်မပိုပဲ ခပ်ပါးပါးလှန်းပါ။ ခြောက်သွေ့မှု ညီညာစေရန် နာရီဝက်ခြား တစ်ကြိမ် အထက်အောက် လှန်ပေးပါ။
 - မြင့်မားသော အပူချိန် (၅၄-၄၆ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်) တွင် အခြောက်မခံသင့်ပါ။
 - စပါးစေ့အစိုဓာတ်သည် မျိုးစပါးအတွက် ၁၂% နှင့် ကြိုက်ခွဲဓာတ်သုံးမည့် စပါးအတွက် ၁၄% ထားရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။
 - မျိုးစေ့များကို သန့်စင်ပြီး လေလုံစွာ ပိတ်ထားနိုင်သော ပုံး၊ ဝေပ၊ အိတ် စသည်ပစ္စည်းများ (ဥပမာ ဟာမက်တစ် အိတ်) ထဲသို့ ထည့်သွင်းပါ။
 - ထို့နောက် လေဝင်လေထွက်ကောင်းပြီး ပိုးမွှား၊ ကြွက်၊ ငှက်တို့မှ ကာကွယ်ထားသော သိုလှောင်ရုံအတွင်း စနစ်တကျ သိုလှောင်ပါ။
 - စပါးသိုလှောင်ထားရာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖိတ်စင်ကျန်ရစ်ခဲ့သော စပါးစေ့များကို ချက်ချင်း သန့်စင်ဖယ်ရှားပါ။
 - သိုလှောင်ရုံကို ခြောက်သွေ့သန့်ရှင်းအောင် ထားပါ။

စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
စပါးသီးနှံဌာနခွဲ

ကုန်းတွင်းပိုင်းဆား၊ ဆပ်ပြာပေါက်မြေများ
အတွက် သင့်လျော်သော
စပါးစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ



၁။ သင့်လျော်သောစပါးမျိုးရွေးချယ်ခြင်း

စားသုံးမှုအရည်အသွေးနှင့် အတွက်နှုန်းကောင်းမွန်သော ဆားငန်ဒဏ်ခံ စပါးမျိုးသန့်များကို စိုက်ပျိုးပါ

ကုန်းတွင်းပိုင်းဆား၊ ဆပ်ပြာပေါက်မြေများအတွက် အသင့်တော်ဆုံးစပါးမျိုးများ

စပါးမျိုးအမည်	သက်တမ်း (ရက်)	အပင်အမြင့် (ပေ)	အပင်ပေါင်း (ပေါင်း/ဧက)	စပါးမျိုး အပင်စု	အတွက်နှုန်း (တင်)	ကျွေးမြေသော လတ္တီကျုများ
ပြည်သူ့စာနီ (ဧ/မ)	၁၁၅	၄.၁	၂၁.၆	စည်းမထ	၁၀၀-၁၂၀	ဆားငန်ခံ
ရေအနည်းစို (ဧ/မ)	၁၁၆	၃.၅	၁၈.၉	စည်းမထ	၁၀၀-၁၂၀	ရေငတ်ခံ
ရေအနည်းစို (ဧ/မ)	၁၁၀	၄.၁	၂၄.၂	စည်းမထ	၁၀၀-၁၂၀	ရေငတ်ခံ
ဘာစမာတီ ၁၃ (မိ)	၁၃၀	၃.၈	၁၈.၇	စည်းမထ	၆၀-၈၀	ရေငတ်ခံ
မနော်ဟရီ (မိ)	၁၃၀	၄.၆	၂၃.၇	လတ်ရွှေစင်	၈၀-၁၀၀	သက်တောင့်တော်ခံ
ပိုကော့ (မိ)	၁၃၀	၄.၃	၂၅.၄	မီးခိုး	၄၀-၅၀	ဆားငန်ခံသေစပါး
ခွံပိ(မိ)	စိုက်ဘာ တတိယလတ် ပန်ဆင့် စိုက်ဘာ	၄.၅	၃၂.၀	လတ်ရွှေစင်	၅၀-၆၀	ဆားငန်ခံသေစပါး
ရွှေစို (မိ)	ပထမလတ် ပန်ဆင့်	၄.၄	၃၂.၄	ငစိန်	၄၀-၆၀	ဆားငန်ခံသေစပါး

၂။ ပျိုးဘောင်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ကွန်ပေါင်းမြေဩဇာ ၂ ပြည် နို့ဆီဘူး ၅ ပျိုးခင်းနေရာကို ဆား ပေါက်သော မြေနေရာကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။ သွင်းရေအတွက် ရေချိုအရင်းအမြစ်နှင့်နီးသော၊ လမ်းမီးရောင်နှင့် ဝေးသော၊ ရောဂါနှင့် ပေါင်းမြှုပ်တို့ ကင်းစင်သော၊ မြေဆီဩဇာ ထက်သန်သော၊ မြေနေရာကို ရွေးချယ်ပါ။
- အရည်အသွေးကောင်း မျိုးသန့်မျိုးစေ့ကို ပြာတီးသန့်စင်၍ ဆားရည်စိမ်ရွေးချယ်ပြီးမှ အသုံးပြုပါ။
- မျိုးစေ့အား ၁ ရက် ရေစိမ်ပြီးမှ ၁ ရက် (သို့) ၂ ရက်၊ စာပါး စပ်ပြုချိန်အထိ မျိုးအုပ်ပါ။
- မျိုးစေ့မချမီ ၂ - ၃ ရက်အလိုတွင် ပျိုးဘောင်ပြင်ဆင်ပါ။
- တစ်ဧကစိုက်ခင်းအတွက် မျိုးစေ့ ၁ တင်းခွဲနှင့် ပျိုးဘောင် ဖရိယာ ၀.၁၅ ဧက (စိမ့်မြောင်းမြေဖရိယာမပါ) လိုအပ်ပါသည်။
- မြေပြင်ချိန်တွင် ပျိုးခင်း၀.၁၅ဧကအတွက်မြေဆွေး (သို့) နွားချေးဆွေးလှည်းတစ်စီးခွဲ ညီညာစွာ ထည့်ပါ။
- ၃ ပေခြားတိုင်း ၁ ပေ (သို့) ၁ ပေခွဲ အကျယ် စိမ့်မြောင်း တစ်ကြောင်းဖော်ပါ။
- ပျိုးဘောင်မြေမျက်နှာပြင်ကို ညီညာအောင် ညှိပါ။

- ပျိုးဘောင်ဖရိယာ ၀.၁၅ ဧကအတွက် ၁၅ ပတ်လည် (N 15: P₂O₅ 15: K₂O 15: S 8) ကွန်ပေါင်းမြေဩဇာ ၂ ပြည် နို့ဆီဘူး ၂ ဘူးညီညာစွာ ထည့်ပါ။
- အညှောင့်ဖောက်ထားသော မျိုးစေ့များအား ပျိုးဘောင်ပေါ်သို့ ညီညာစွာ (၃ ပေ ပတ်လည် ပျိုးဘောင်ပေါ်တွင် မျိုးစေ့ နို့ဆီဘူး ၁ ဘူးခွဲနှုန်း) ကြဲပက်ပြီး မြေဆွေး/နွားချေးဆွေး/ စပါးခွဲဖွဲပြာ ခပ်ပါးပါး ဖုံးအုပ်ပါ။
- ပျိုးဘောင်ကို အမြဲစိုအောင် ရေထိန်းထားပါ။ ပျိုးကြပြီး ၂ - ၃ ရက်မှစ၍ ပျိုးပင်သက်တမ်းတစ်လျှောက် အပင်အမြင့်ပေါ် မူတည်၍ ရေခပ်ပါးပါးထား၍ ရေသွင်းရေထုတ် ပြုလုပ်ပါ။ ဆားငန်ရေ မဟုတ်သော ရေချိုသွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။
- လိုအပ်ပါက ပိုးမွှား၊ ရောဂါကို စနစ်တကျ ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။
- ပျိုးမနှုတ်မီ ၇ - ၁၀ ရက်ခန့် အလိုတွင် ပျိုးဘောင်ဖရိယာ ၀.၁၅ ဧကအတွက် ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာ ၂ ပြည် နို့ဆီဘူး ၂ ဘူး နှင့် ဇီဗာ ၁.၅ ကီလိုဂရမ်ကို ရေဖျော်လောင်း (သို့) ကြဲပက် ကျွေးပါ။
- ရွှေ့ပြောင်းမစိုက်မီ လက်ပေါင်းလိုက်ခြင်းဖြင့် ပျိုးဘောင်ကို ပေါင်းကင်းစင်အောင် ဆောင်ရွက်ပါ။
- ပျိုးနှုတ်ခါနီး အချိန်တွင် ရေသွင်းပေးခြင်းဖြင့် ပျိုးနှုတ်ရ လွယ်ကူစေပြီး ပျိုးပင်များ ဒဏ်ရာရမှု သက်သာစေပါသည်။
- ပျိုးနှုတ်ရာတွင် အမြစ်များ မပြတ်ရန် သတိထားရမည်။ ဒဏ်ရာရသော အမြစ်များမှတစ်ဆင့် စပါးပင်အတွင်းသို့ ဆား များ အလွယ်တကူ စုပ်ယူဝင်ရောက်စေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။



၃။ စိုက်ခင်းမြေပြင်ခြင်း

- စပါးပြောင်းရွှေ့စိုက်မီ ၁ လခန့် ကြိုတင်၍ မြေပြင်ပါ။
- အစိုဓာတ်လုံလောက်ချိန်တွင် စိုက်ပျိုးထားရှိသော တစ်လ (သို့) တစ်လခွဲသားရှိ သစ်စိမ်းမြေဩဇာပင်များကို ထယ် အနက် (၄-၅) လက်မထက်မပို ထိုး၍ မြေမြှုပ်ပစ်ပါ။ ထယ် နက်နက်ထိုးခြင်းကို ရှောင်ပါ (သို့မဟုတ်) စက်တုံး ခုတ်ပါ။
- တစ်ပတ်အကြာတွင် ထွန် ၂ စပ်မွှေ၍ ကြမ်းတုံးရိုက်ပါ။
- ပထမအကြိမ်ထွန်မွှေပြီး တစ်ပတ်အကြာတွင် ဒုတိယအကြိမ် ထွန် ၂ စပ်မွှေ၍ ကြမ်းတုံးရိုက်ပါ။
- ဒုတိယအကြိမ် ထွန်မွှေပြီး တစ်ပတ်ခန့် (သို့) ပြောင်းရွှေ့ မစိုက်မီ (၁) ရက်အလိုတွင် တတိယအကြိမ် ထွန် ၂ စပ်မွှေ၍ ကြမ်းတုံးရိုက်ပါ။
- နောက်ဆုံးအကြိမ် ထွန်မဝင်ခင် မြေခံမြေဩဇာကို ညီညာစွာ ကြဲပက်ပါ။
- ပထမအကြိမ် မြေပြင်ချိန်တွင် သီးနှံအကြွင်းအကျန်များ ဖြစ်သော နှမ်းရိုး၊ ပဲရိုးနှင့် သဲနန်းမြေတို့ကို ရနိုင်သလောက် ထည့်သွင်းပါ။



၄။ စိုက်စနစ်

(က) ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်း

- သက်လျင်စပါးမျိုးများအတွက် ပျိုးသက် ၂၀ - ၃၀ ရက်၊ သက်လတ်စပါးမျိုးများအတွက် ပျိုးသက် ၂၅ - ၃၅ ရက်နှင့် သက်ကြီးစပါးမျိုးများအတွက် ပျိုးသက် ၃၀ - ၄၅ ရက်အတွင်း စိုက်ပါ။
- ပျိုးနှုတ်ပြီး တစ်ရက်အတွင်း ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးပါ။
- ကောက်ကွက်တစ်ကွက်လျှင် ပျိုးပင်လက်ဆ ၃ - ၅ ပင် သုံး၍ သမန်းအတွင်းသို့ ၁ - ၁.၅ လက်မထက် ပိုမနက်စေပဲ စိုက်ပျိုးပါ။
- တန်းကြားပင်ကြားကို ၆ လက်မ x ၆ လက်မ (သို့) ၈ လက်မ x ၆ လက်မ (သို့) ၉ လက်မ x ၄ လက်မ ထား၍ အတန်း လိုက်စိုက်ပါ။

- အမြစ်ခုံတွင် ဆားစုပုံခြင်းမှ သက်သာစေရန် ပန်းပွင့်ချိန်တွင် ရေမပြတ်အောင် ဂရုစိုက်ပါ။
- စိုက်ပြီး တစ်ပတ်အတွင်း ကောက်ပင်ဖာပါ။

၅။ မြေဩဇာကျွေးခြင်း

- ဆားပေါက်မြေများတွင် ဆိုဒီယမ်ဓာတ်သည် အပင်မှ ပိုတက်စီယမ်ဓာတ် စုပ်ယူမှုကို တားဆီးနိုင်သောကြောင့် ပိုတက်စီယမ်ဓာတ်ရရှိနိုင်သော ကောက်ရိုး၊ နှမ်းရိုး၊ စပါးခွဲများ ကို မြေဆွေးပြုလုပ်၍ သုံးစွဲပါ။
- သီးနှံအကြွင်းအကျန်များနှင့် နွားချေးတို့ကို မြေဆွေးပြုလုပ်၍ မြေပြင်ချိန်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းသည် အပင်၏ အနည်းလို အာဟာရဓာတ်များကို ပံ့ပိုးသည့်အပြင် မြေ၏ ရေထိန်းစွမ်းအားကိုပါ တိုးတက်စေပါသည်။
- သွပ်ဓာတ် ချို့တဲ့ပါက ဇီဗာကို တစ်ဧကလျှင် ၄ - ၆ ကီလိုဂရမ် အသုံးပြုပါ။
- ဉာဏ်ပင် (သို့) ပိုက်ဆန်လျှော် (သို့) ပဲတီစိမ်း - ပဲလွမ်း ကဲ့သို့ သစ်စိမ်းမြေဩဇာပင် တစ်မျိုးမျိုးကို ဆောင်းသီးနှံ ရိတ်သိမ်းပြီး လက်ကျန်အစိုဓာတ်မိရန် ချက်ချင်းစိုက်ပါ။

အသုံးပြုရမည့်အချိန် တစ်ဧကအတွက်မြေဩဇာနှုန်းထား	
မြေပြင်ချိန်	တီစူပါ ၁/၂ အိတ် (၂၅ ကီလို)၊ ဂျစ်ပဆန် ၄ အိတ် (၁၀၀ ကီလို)
ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပြီး ၇ - ၁၄ ရက်	ယူရီးယား ၁/၃ အိတ် (၁၆.၇ ကီလို)၊ ပိုတက်ရှ် ၁/၄ အိတ် (၁၂.၅ ကီလို)
အပင်ပွားစည်းချိန်	ယူရီးယား ၁/၃ အိတ် (၁၆.၇ ကီလို)
ခွံကပ်ချိန်	ယူရီးယား ၁/၃ အိတ် (၁၆.၇ ကီလို)၊ ပိုတက်ရှ် ၁/၄ အိတ် (၁၂.၅ ကီလို)

၆။ ရေသွင်းရေထုတ် ပြုလုပ်ခြင်း

- ရေသွင်းရေထုတ် လွယ်ကူစေရန် လယ်ကြားမြောင်းများ ပြုလုပ်ပါ။
- စိုက်ကွင်းရှိ ရေသွင်းရေထုတ်ကို လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် စိုက်ကွင်း မြေမျက်နှာပြင်ကို ညီအောင်ညှိပါ။